

Białorusini nowymi stypendystami ICORN w Krakowie

2022-02-24

Willa Decjusza we współpracy z miastem Kraków i KBF-em gości w Krakowie dwóch nowych stypendystów programu ICORN - programu Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia dla twórców, którzy w swoich krajach pochodzenia nie mogą spokojnie i bezpiecznie żyć i tworzyć. Są to białoruscy pisarze Uładzimir Niaklajev oraz Andrej Chadanowicz.

Międzynarodowa Sieć Miast Schronienia (*International Cities of Refuge Network ICORN*) oferuje azyl pisarzom i obrońcom praw człowieka, którzy z powodu prześladowań nie mogą swobodnie żyć i tworzyć we własnej ojczyźnie. Powstała w 2005 r. w Norwegii. Jednym z pomysłodawców Sieci był Salman Rushdie - autor słynnych „Szatańskich wersetów”, które wywołały gwałtowne protesty w świecie islamskim i nałożenie na autora przez ajatollaha Chomejniego fatwy - wyroku nakazującego każdemu prawdziwemu muzułmaninowi zabicie pisarza. ICORN tworzy dynamiczną sieć blisko 70 miast, a jego działalność to jeden z najsilniejszych na świecie głosów w obronie prawa do wolności poglądów i wypowiedzi oraz międzynarodowej solidarności.

Do przebywającej od roku w Krakowie **Aaiún Nin** - poetki, performerki i aktywistki z Angoli, dołączyło dwóch nowych stypendystów programu Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN. Od grudnia 2021 Kraków gości dwóch twórców z Białorusi - Uładzimira Niaklajewa oraz Andreja Chadanowicza.

Uładzimir Niaklajeu - urodzony w 1946 roku w miejscowości Smarhoń na Grodzieńszczyźnie, białoruski poeta, prozaik i działacz społeczno-polityczny. Jest autorem powieści, dramatów historycznych i kilkunastu tomików poetyckich, laureat prestiżowej Nagrody im. Kurta Tucholskiego.

W 1999 roku został zmuszony do opuszczenia Białorusi z powodów politycznych. Mieszkał i pracował w Polsce i Finlandii. Do Mińska wrócił w 2001 roku. W 2010 roku wystartował w wyborach na prezydenckich jako kandydat niezależny. W dniu wyborów został dotkliwie pobity przez specjalną jednostkę milicji, a następnie porwany ze szpitala i aresztowany. Amnesty International uznała Uładzimira Niaklajeu za więźnia sumienia.

Uładzimir Niaklajeu jest laureatem prawie wszystkich białoruskich nagród literackich, w tym Państwowej Nagrody im. Janki Kupały, nagród niezależnych, w tym Nagrody im. Jerzego Giedroycia i Nagrody Natalii Arseniewej, a także nagród międzynarodowych: Nagrody im. Kurta Tucholskiego, Nagrody im. Bronisława Gieremka, Nagrody im. Mihaia Eminescu i innych.

W swojej twórczości skupia się na historii współczesnej Białorusi. Jedną z jego najpopularniejszych powieści *Automat z wodą gazowaną z syropem lub bez*, przetłumaczona na język polski i uhonorowana Nagrodą Literacką im. Jerzego Giedroycia, śledzi losy białoruskiego pokolenia lat 60., opowiadając historię ruchów oporu w Europie z mniej znanej perspektywy. W 2021 napisał powieść o życiu w Związku Radzieckim *Ognista Gehenna*. Na Białorusi nazwisko Uładzimira Niaklajewa jest zakazane. Nie wspomina się o nim w mediach, jego książki nie są publikowane. Powieść *Hej Ben Hinom (Ognista Gehenna)* została wydana i zaprezentowana w Polsce i na Litwie.

**Magiczny
Kraków**

Andrej Chadanowicz – poeta, tłumacz poezji, literaturoznawca, eseista. Urodził się 13 lutego 1973 w Mińsku. W 1995 ukończył wydział filologiczny Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego, gdzie przez długi czas wykładał historię literatury francuskiej na Białoruskim Uniwersytecie Państwowym. Uczył w słynnym białoruskim Liceum w Mińsku.

Jego wiersze tłumaczono na angielski, czeski, hiszpański, litewski, niemiecki, słowacki, słoweński i rosyjski. Jest członkiem Związku Pisarzy Białoruskich i Białoruskiego PEN Clubu, a od 2021 roku także członkiem Polskiego PEN Clubu. Przetłumaczył, zaśpiewał i nagrał w języku białoruskim album *Mury* Jacka Kaczmarskiego. Stworzona przez niego wersja tytułowego utworu stała się nieoficjalnym hymnem białoruskiej opozycji.